

Z Á P A D O Č E S K Á U N I V E R Z I T A V P L Z N I
F a k u l t a f i l o z o f i c k á
K a t e d r a g e r m a n i s t i k y a s l a v i s t i k y

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložila studentka: Iana PROKUDINA
Název práce: Pověry a znamení spojené se smrtí a pohřbením v ruském a českém kulturním prostředí

Hodnotila: Mgr. Bohuslava Němcová, Ph. D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem bakalářské práce bylo představit znamení a pověry, spojené se smrtí a pohřbíváním v ruském a českém kulturním prostředí. Dalším cílem práce bylo provést jazykovou analýzu těchto pověr z několika hledisek, které si autorka práce vytyčila. Cíl práce byl bez výhrad splněn.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Předkládaná bakalářská práce se skládá z úvodu, pěti kapitol, závěru, ruského a českého resumé, přílohy, obsahující analyzovaný jazykový materiál, a seznamu použité literatury a elektronických zdrojů.

Úvodní kapitola je věnována charakteristice pověr, jejich funkci a jejich typům obecně. Autorka bakalářské práce jako příklad klasifikace pověr uvádí klasifikaci V. I. Dalja, dále v teoretické části práce vychází z publikací M. Rabinoviče, A. Navrátilové, O. Nešporové, J. V. Grohmana, E. E. Levkijevské.

Jako stěžejní publikace pro obecnou klasifikaci českých pověr posloužila publikace J. V. Grohmana „Pověry a obyčeje v Čechách a na Moravě“. V souvislosti s touto klasifikací je nutné ocenit uváděný překlad českých pověr do ruštiny, neboť celá práce je psána v ruštině.

Další kapitoly teoretické části bakalářské práce seznamují s pojetím smrti a pohřbívání v ruské a české kultuře, dále s představami východních Slovanů i českého národa o smrti (obraz saní, řeky, stromu), posmrtném životě a o jejich vztahu ke smrti a k mrtvým. Pozornost je věnována průběhu pohřbů různých druhů (pohřeb dítěte, mladé dívky, mladého muže, pohřeb novorozence atd.). Zmiňovány jsou rovněž obřady spojené se smrtí a pohřbíváním (otevírání oken v domě po úmrtí, zastavení hodin, zavěšování zrcadel a obrazů, omývání, rozloučení s mrtvým, kremace atd.). Tato část bakalářské práce je zajímavá především z hlediska kulturního a antropologického.

Praktická část práce se zaměřuje na samotnou jazykovou analýzu získaného jazykového materiálu. Zdrojem českých pověr byla již zmíněná publikace „Pověry a obyčeje v Čechách a na Moravě“ J. V. Grohmana. Analýza jazykového materiálu byla provedena na základě tří hledisek. Prvním z nich byla syntaktická struktura výpovědi, druhým převažující funkce výpovědi (prognostická, naučná) a posledním hlediskem byl výskyt čtyř lexikálních komponentů ve výpovědi (zvířata, nemoci, předměty z běžného života, mystické prvky). Zvlášť byla provedena analýza ruských pověr a zvlášť analýza českých pověr. Drobným nedostatkem je chybějící překlad českých pověr do ruštiny, a sice v podkapitole 2.4 (správně 3.4., na str.54 – v obsahu je podkapitola očíslována správně).

Kromě provedené analýzy byl součástí práce i výzkum, jehož se zúčastnilo celkem 61 rusky a/nebo česky mluvících respondentů. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit povědomí respondentů o pověrách.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Bakalářská práce je psána v ruském jazyce. Jazykový projev v ruštině je bez výrazných nedostatků. Na některých místech se velice ojediněle objevují drobné chyby nebo překlepy, většinou v českém textu (*zatřepe mu s křtici – str. 81, pověra s Moravy – str. 81, ... to pláči anděle – str. 80, ... jenž jo bude muset brzy následovat. – str. 80, Dále byl provedena syntaktická a lexikologická analýza - str. 77, na základě dotazníku mezi ruský a český*

mluvícími respondenty. – str. 77, ... cílem bylo zjistit shody a odlišnosti mezi znamení a pověr typickými pro ruský a český jazyk. – str. 77).

Bibliografické údaje v seznamu použité literatury a elektronických zdrojů jsou uváděny jednotně, neodpovídají však citační normě ISO 690.

Formální úprava práce odpovídá požadavkům, předepsaným na FF ZČU. Drobným nedostatkem jsou vložené prázdné stránky mezi některými kapitolami (např. str. 3 nebo str. 6). Další drobné nedostatky formální úpravy práce jsou: první kapitola nezačíná na nové stránce, chybí rok vydání u publikace Navrátilové (2. odstavec str. 38), chybné uvedení autora knihy *Очерк домашней жизни и нравов Великоорусского народа* v seznamu literatury a v textu práce (*Н. И. Костомарова*, správně má být *Н. И. Костомаров*) či chybějící tečka za iniciály autorů v seznamu literatury.

Zvláštností bakalářské práce je shrnutí nejdůležitějších informací za každou kapitolou, což není zcela běžné, nicméně to nelze nazvat ani zásadním nedostatkem práce. Zvláště působí i uvedení obsahu v obsahu bakalářské práce, což rovněž není běžná praxe.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Předložená bakalářská práce působí velice dobrým dojmem, práce je přínosná jak z hlediska antropologického a kulturního, tak i z hlediska lingvistického. Zpracování práce je velice pečlivé, což svědčí o zájmu autorky o zpracovávané téma.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě):
velmi dobře

Datum: 20. 8. 2023

Podpis: